

1

ਰੂਪ ਦੀਪ ਰਮਲ

ਅਰਥਾਤ

ਰਮਲ ਦੀਪੋਹਲੀਪੋਥੀ

ਜੋ

ਇੰਵਾਣ ਪੁਰਸ਼ ਦੀਗੀ ਤਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਜਿਸਨੂੰ

ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਐਸ.

ਪ੍ਰਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ ਬਜਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਛਪਵਾਈ ॥

ਐਗਲੇ ਉਰਦੁ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪ੍ਰੇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਬਾਲ

ਤੁਮ

ਈਪ੍ਰਾਪ

ਭੇਟਾ =)

ਸਾਲ

ਰਿੰਨ

ਪਰੰ

ਗੁਰੂ

ਗਰੀ

ਮੁਖੀ

ਕੋਈ ਸੁਖ

ਏਹ ਰਮਲ ਸਹਿਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਖਾ ਅਰਬੀ
ਫਾਰਸੀ ਰਮਲੋ ਸੇ ਬਨਾਯਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ
ਛੋਟੇ ਸੇ ਗਰੰਥ ਮੇ ਰਮਲ ਸਾਸਤ ਕੀ ਸਾਰੀ
ਵਿਦਿਆ ਭਰੀ ਹੂਈ ਹੈ। ਭਾਖਾ ਐਸੀ ਸੁਰਮ
ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਰੰਥ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਮੈ ਗੁਰੂ ਕੀ
ਕੋਈ ਇਛਾ ਨਹੀ ਰਹਿਤੀ। ਏਸ ਗਰੰਥ ਕੇ
ਸਮਾਨ ਐਰ ਕੋਈ ਗਰੰਥ ਨਹੀ ਹੈ॥

(ਸਿੰਗ)

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਥ ਰੂਪ ਦੀਪ ਰਮਲ ਲਿਖਯਤੇ ॥

ਸਲੋਕ ॥ ਅਰੁਣਕਿਰਣਜਾਲਈਰੰਜਤਾਸਾਵਿਕਾਸਾ ।
 ਬਿਧਿਰਤੀਜੈਬਟਕਾਪੁਸਤਕਾਭੀਤੀਹਸਤਾ । ਇਤ੍ਰਕਰ
 ਵਰਾਡਿਆਫਲਕਲਹਾਰਸੰਸਤਿਥਾ ॥ ਨਵਸਿਤਾਖਿੰਫ
 ਬਾਲਾਨਿਤਕਲਯਾਟਰੂਪਾ ॥ ੧ ॥ ਨਮੋਨਮੋਲੰਬੋਦਰੰ
 ਤੁਮਸਮਅਵਰਨਾਕੋਇ । ਸੰਗਕਾਰਣਕੋਧਿਆਵਹੀਸੋ
 ਈਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਇ ॥ ੨ ॥ ਨਮੋਨਮੋਸ੍ਰੀਜਾਲਫਾਨਮੋਨਮੋ

ਸ੍ਰੀਚੰਡ । ਦੇਵਨਕੀਰਿਛਿਆਕਰੈਦੈਤਨਕਰਤਘਮੰਡ
 ੩ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਨਮੋਨਮੋਗਰਦੇਵਤੋਹਮੋਕ੍ਰਿਪਾਕਰੀ
 ਨਾਸਹੋਤਹੰਮੇਵਤੁਮਰੇਦਰਸਨਹੀਕੀਏ ॥ ੪ ॥ ਕਥਿਤ
 ਨਮੋਨਮੋਗੁਰਦੇਵਹੀਕੋਜਿਨਪੂਰਨਗਿਆਨਦਿਖਾਇਓ
 ਨਮੋਨਮੋਗੁਰਨਾਨਕਅੰਗਦਅਮਰਗੁਰੂਰਮਦਾਸਕਹਾਇ
 ਓ ॥ ਅਰਜਨਹਰਗੋਬਿੰਦਗੁਰੂਹਰਰਾਇਸ੍ਰੀਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ
 ਧਿਆਇਓ । ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਤੇਬਹੁਰੇਸ੍ਰੀਗੋਬਿੰ
 ਸਿੰਘਜੀਨਾਮਜਪਾਇਓ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯਮਲਦੇਸਕੇਰ
 ਲਸਭਅਰਬੀਫਾਰਸੀਦੇਖ। ਮੁੰਤਖਿਬਕਰਸਬਨਕੋਕਾ

ਸਾਰਵਿਸ਼ੇਖ॥੬॥ਆਦਮਦਿਨਿਆਲਅਦਰੀਸਕੁਲਪਰੀ
 ਬਰਾਦੀਰਮਲਾਕੋਦੇਖਮੈਬਨਾਓਰੂਪਦੀਪਹੈ । ਹਰ ਏਕ
 ਜਾਇਦਾਬਨਾਇਕੋਤਿਆਰਕੀਤਾਫਲਾਦੇਸਨਿਆਰੇ ਨਿ
 ਆਰੇਜੈਸੇਮੋਤੀਸੀਪਹੈ ॥ ਬਰਣਬਰਹਮਣਨਿਵਾਸੀਫਤਿ
 ਆਵਾਦਕਾਮੈਸਭਜਗਜਾਣਨਦੀਬਿਆਸਕੇਸਮੀਪਹੈ ॥
 ਮਲਕਪੰਜਾਬਜਿਲਾਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਸੈਹਰਕਾਹੈਵਾਲੀਫਕ
 ਏਰੀਆਲਹੋਰਜਿਸਕਾਚੀਪਹੈ ॥ ੭ ॥

ਅਥ ਰੂਪ ਦੀਪ ਰਮਲ
 ਬਰਹਮਾ ਜੀਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਸੰਭੂ ਮੁਨੀ

ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਕੋ ਪੈਦਾ ਕੀਆ ਯਾਨੇ ਬਾਵੇ ਆਦਮ ਨੇ ਯ
ਮਨ ਕੇ ਲੋਗ ਉਸਕੋ ਆਦਮ ਕੈਹਤੇ ਹੈ। ਔਰ ਬੇਸਮਾ
ਰ ਦੁਨੀਆਂ ਹੋਗਈ। ਉਨਕੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕੀ ਕੁਛ ਖਬਰ
ਨਾ ਰਹੀ ਬਹੁ ਸੋਚ ਕਰ ਰਹੇ ਥੇ ਔਰ ਏਕ ਨਦੀ ਕੇ
ਕਨਾਰੇ ਰੇਤੇ ਮੈ ਬੈਠੇ ਹੂਏ ਥੇ ਏਸ ਚਿੰਤਾ ਕੋ ਖੁਦਾਵੰਦ
ਕਰੀਮ ਨੇ ਮਾਲੂਮ ਕਰਕੇ ਹਜਰਿਤ ਜਬਰਾਈਲ ਕੋ
ਉਨਕੇ ਪਾਸ ਭੇਜਾ ਜਬਰਾਈਲ ਨੇ ਆਤੇ ਹੀ ਰੇਤ ਮੈ
ਚਾਰ ਉਂਗਲੀ ਗਾਡ ਦੀ ਜਬ ਉਂਗਲੀ ਨਕਾਲੀ ਤੇ
ਚਾਰ ਬਿੰਦੂ ਨਜਰ ਆਏ। ਅੰਸੇ ॥ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਤਰੀ

ਕ ਹੋਗਿਆ ਫੇਰ ਜਬਰਾਈਲ ਨੇ ਉਸਕੇ ਪਾਸ ਚਾਰ
ਉਂਗਲੀ ਰੇਤ ਮੈ ਗਾਡ ਦੀ ਤੇ ਯੇ ਸਕਲ ਬਨ ਗਈ ॥
॥ ਏਸਕਾ ਨਾਮ ਜਮਾਤ ਹੂਆ ਇਸੀ ਤਰੇ ਚੌਦਾ ਸਕਲੇ
ਔਰ ਇਨ ਦੋ ਸੇ ਬਨਾਈ ਗਈ। ਤਫਸੀਲ ਉਨਕੀ
ਯੇਹ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਸਕਲ ਕੇ ਜੋ ਚਾਰ ਬਿੰਦੂ ਥੇ ਚਾਰ
ਅਨਾਸਰ ਪੈਦਾ ਹੋਗਏ। ੧ ਆਗ ੨ ਹਵਾ ੩ ਪਾਣੀ
੪ ਮਿਟੀ ਹਰ ਇਕ ਅਨਾਸਰ ਕੀ ਏਕ ਹਕੀਕਤ ਤੇ
ਦੋ ਮਜਾਜ ਹੈ। ਆਗ ਗਰਮ ਖੁਸਕ ਆਤਸ ਕੇ ਜੋ
ਹਰ ਮਜਾਜ ਤੀਨ ਹੈ ਬਾਦਕੇ ਦੋ ੩ × ੨ = ੬ ਹੋਏ।

ਮਜਾਜ ਪਾਨੀ ਕੇ ਦੋਹੈ ੨ × ੬ = ੧੨ ਮਜਾਜ ਖਾਕ
 ਕੇ ਦੋਹੈ ੨ × ੧੨ = ੨੪ ਹੁਏ। ਅਬ ਆਤਸ ਕੇ
 ਤੀਨ ੩ ਬਾਦਕੇ ਛੇ ੬ ਆਬਕੇ ਬਾਰਾਂ ੧੨ ਖਾਕ ਕੇ
 ਚੌਥੀਸ ਕੇ ਜਮਾ ਕੀਆ ਤੋ ਪਣਤਾਲੀਸ ਹੋਏ ੪੫
 ਦੂਸਰਾ ਤਰੀਕਾ ਆਤਸ ਕੇ। ਤੀਨ ਕੇ ਦੂਨਾ ਕੀਆ ਤੋ
 ਚੌਥੀਸਹੁਏਇਨਕੋ ਜਮਾ ਕੀਆ ੩ × ੬ × ੧੨ × ੨੪
 ੪੫ = ਹੁਏ। ਇਸੀ ਇਲਮ ਸੇ ਸੰਭੂ ਮੁਨੀ ਕਾ ਨਾਮ
 ਆਦਮ ਅਰਬੀ ਮੈ ਹੂਆ ਅਲਫ ਕਾ ਏਕ ਦਾਲ ਕੇ
 ਚਾਰ ਮੀਮ ਕੇ ਚਾਲੀਸ ਜਮਾ ਕੀਆ ਤੋ ਪਣਤਾਲੀਸ

ਹੋਏ। ਯੇ ਅਬਜਦ ਕਾ ਹਸਾਬ ਹੈ ਨਦੀ ਕੇ ਕਨਾਰੇ ਰੇਤ
 ਮੈ ਜੋ ਜਾਇਚਾ ਬਨਾਇਆ ਗਿਆਂ ਏਸ ਵਾਸਤੇ
 ਏਸ ਇਲਮ ਕਾ ਨਾਮ ਰਮਲ ਹੂਆ ॥ ਰੇਤ
 ਕੇ ਅਰਬੀ ਮੈ ਰਮਲ ਕੈਹਤੇ ਹੈ ਏਹ ਇਲਮ ਰਮਲ
 ਕਾ ਆਦਮ ਸੇ ਅਦਰੀਸ ਪਰੀਮਬਰ ਕੋ ਹਾਸਲ ਹੂਆ
 ਆਗੇ ਸੀਨੇ ਬਾਸੀ ਨੇ ਸਭ ਪਰਾਮਬਰਾਂ ਕੋ ਆਖਰ ਮੁ
 ਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਤਕ ਹਾਸਲ ਹੋਤਾ ਆਇਆ ਹੈ ਯਾਨੇ
 ਲੁਕਮਾਨ ਔਰ ਅਰਸੀਆ ਔਰ ਅਸਅਈਆ ਔਰ
 ਦਾਨੀਆਲ ਪਰਾਮਬਰ ਨੇ ਇਸ ਇਲਮ ਕੋ ਖੂਬ ਤ

ਰਕੀ ਦੀ ਹੈ ਬਲਕੇ ਰਮਲ ਸਾਸਤ੍ਰ ਦਾਨੀਆਲ ਨੇ ਹੀ
ਜਾਹਰ ਕੀਆ ਹੈ ਆਦੀ ਸਕਲ ॥ ਤਰੀਕ ਚਾਰ ਬਿੰਦੂ
ਰਖਤੀ ਹੈ । ਏਸਕੋ ਦੂਨਾ ਕੀਆ ਤੋ ਆਠ ਹੂਏ ॥ ॥ ਏ
ਸਕਾ ਨਾਮ ਜਮਾਤ ਹੂਆ । ਤਰੀਕ ਚਾਰ ਬਿੰਦੂ ੪×੪
ਚਾਰ ਚਾਰ ਕੋ ਜਰਬ ਕੀਆ ਤੋ ੧੬ ਹੂਏ $੪ \times ੪ =$
੧੬ ਔਰ ਜਮਾਤ ਕੋ ਆਠ ਬਿੰਦੂ ਹੈ $੮ \times ੮ = ੬੪$
ਆਠ ਆਠ ਕੋ ਜਰਬ ਕੀਆ ਤੋ ੬੪ ਚੌਸਠ ਹੂਏ ੬੪
੧੬ = ੮੦ ਔਰ ਸੋਲਾਂ ਸਕਲੇ ਕੁਲ ੯੬ ਹੂਏ
ਛੇਆਨਮੇ ਅਦਦ ਦਾਨੀਅਲ ਕੇ ਹੈ ॥ ਅਬਜਦ ਕੇ ਹ

ਸਾਬ ਸੇ ਦਾਲ ਕੇ ੪ ਚਾਰ ਅਲਫ ਕਾ ੧ ਏਕ ਨੂਨਕੇ
੫੦ ਪੰਜਾਹ ਯੇ ਕੇ ੧੦ ਦਸ ਅਲਫ ਕਾ ੧ ਲਾਮ ਕੇ
੩੦ ਤੀਸ ਕੁਲ ੯੬ ਹੂਏ ਬਤੀਸ ਬਿੰਦੂ ਔਰ ਚੌਸਠ
ਰੇਖਾ ੬੪ ਹੂਈ । ਅਬ ਦਾਇਰਾਸਕੁਨ $\equiv \div \div$
 $\equiv \div \div \equiv \equiv \div \div \div \div \div \div$ ਔ
ਰ ਸਾਤ ਜਾਇ ਤੇ ਰਮਲ ਕੇ ਆਖੀਰ ਲਿਖੇ ਚਏ ਹੈਂ ।
ਔਰ ਫਲ ਔਰ ਕੋਈ ਤਰਾਂ ਕੇ ਚਮਤਕਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬ
ਗੈਰ ਹੈ ॥

॥ ਦਾਇਰਾਸਕੁਨ ॥

ਨਾਮ ਸਕਲਾ ਲਹੀਯਾਨ

ਕਬਜ਼ਦਾਖਿਲ ਕਬਜ਼ਲਖਾਰਿਜ ਜਮਾਤਹੂ
 ਫਰਿਹਾ ਉਕਲਾ ਇਨਕੀਸ ਦਮਰਾ ਬ
 ਜਾਜ ਨੁਸਰਤੁਲਖਾਰਿਸ ਨੁਸਰਤੁ ਦਾਖਿਲ
 ਉਤਬਬੁਲ ਖਾਲਿਜ ਨਕੀ ਉਤਬਤੁਲਦਾਖਿਲ
 ਇਜਤਮਾ ਤਰੀਕ ਇਤੀਦਾਯਗ ਸਕੁਨ ॥
 ਜਿਨਕੇ ਉਪਰ ਰੇਖਾ ਹੋ ਔਰ ਨੀਚੇ ਬੇਸੁਕਲਿ ਦਾ

ਖਿਣ ਕਹਿਲਾਤੀ ਹੈ ਜਿਨਕੇ ਉਪਰ
 ਬਿੰਦੁ ਔਰ ਨੀਚੇ ਰੇਖਾ ਹੋ ਖਾਰਜ ਕਹਿਲਾਤੀ ਹੈ ॥
 ਜਿਨਕੇ ਉਪਰ ਔਰ ਨੀਚੇ ਬਿੰਦੁ
 ਔਰ ਮਧ ਮੇ ਰੇਖਾ ਹੋਵੇ ਮੁਨਕਲਵ ਸੰਗਯਾ ਰਖਤੀ ਹੈ
 ਜਿਨਕੇ ਉਪਰ ਔਰ ਨੀਚੇ ਰੇਖਾ ਔਰ
 ਮਧਨੋਬਿੰਦੁ ਹੋਵੇ ਸਾਵਤ ਸੰਗਯਾਸੇਬੋਲੀ ਜਾਤੀਹੈ
 ਇਤਿ ਚਾਰ ਸਕਲ ਆਤਸੀ ਅਰਥਾਤ੍
 ਅਗਿਨੀ ਕਾ ਸਵਭਾਵ ਰਖਤੀ ਹੈ ਔਰ ਉਨਕਾ ਪੂਰਬ
 ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੈਸਾ ਕਿ ਚਾਰ ਸਕਲੇਵਾਦੀ

ਅਰਥਾਤ ਵਾਯੂ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਰਖਦੀ ਹੈ ਔਰ ਦੇਸ ਉਨ
ਕਾ ਉਤਰ ਨਿਯਤ ਹੈ ਜੈਸਾ ਕਿ ॥ ੧ ॥ ॥ ਚਾਰ
ਸਕਲ ਆਬੀ ਜਲ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਰਖਤੀ ਔਰ ਦੇਸ ਉਨ
ਕਾ ਪੂਰਬ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੈਸਾ ਕਿ ॥ ੨ ॥ ॥ ਚਾਰ
ਸਕਲ ਆਬੀ ਜਲ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਰਖਤੀ ਔਰ ਦੇਸ
ਉਨਕਾ ਪਛਿਮ ਪਰਸਿਧ ਹੈ ਜੈਸਾ ਕਿ ॥ ੩ ॥ ॥
ਚਾਰ ਸਕਲ ਖਾਕੀ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਾ ਸੁਭਾਵ
ਰਖਤੀ ਹੈ ਔਰ ਦੇਸ ਉਨਕਾ ਦਖਿਣ ਮਾਨਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਜੈਸਾ ਕਿ ॥ ੪ ॥ ॥ ਰਮਲਗਜ ਪੂਰਖ ਕੇ ਚਾ

ਹੀਏ ਕਿ ਇਨ ਪੂਰਬੋਕਤ ਸਵਭਾਵੇਂ ਔਰ ਸਰੂਪੇ ਕੋ
ਅਵਸਯ ਕੰਠ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਕਾ ਕਾਮ ਬਹੁਤ
ਪੜੇਗਾ ਖਾਰਜੋ ਮੇ ਦੋ ਸਕਲ ਸੁਭ ਹੈ ਔਰ ਦੋ ਅਸੁਭ
ਹੈ ਸੁਭ ਏਹ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਅਸੁਭ ਏਹ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਖਾਰਜ
ਸਕਲੇ ਜਾਤਰਾਂ ਔਰ ਰੇਗ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਪਰਸੂਤ ਸਤਰੁ
ਸੰਕਟ ਸੇ ਨਿਕਲਨਾ ਇਤਯਾਦਿ ਪਰਸਨੋ ਮੇ ਜਦ ਪ
ਰਥਮ ਘਰ ਮੇ ਆਵੇ ਤੋ ਸਰੇਸਟ ਹੋਤੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸੁਭ
ਮੇ ਸੁਖ ਸਹਿਤ ਔਰ ਸਵਾਧੀਨਤਾ ਸੇਕਾਰਜ ਸਿਧਿ ਕਹੈ
ਔਰ ਅਸੁਭ ਮੇ ਦੁਖ ਸਹਿਤ ਪਰਾਧੀਨਤਾ ਸੇ ਕਾਰਜ

ਸਿਧਿ ਕਹੈ ॥

ਦਾਖਲ ਸ਼ਕਲੋਂ ਮੇਂ ਤੀਨ ਸੁਭ ਹੈ ਔਰ ਏਕ ਅਸੁਭ
ਹੈ ਸੁਭ ਏਹ ਹੈ = = : ਅਸੁਭ ਏਹ ਹੈ = ਦਾਖਲ
ਸ਼ਕਲੋਂ ਮਿਲਾਪ ਬਿਥਾਹ ਤਥਾ ਕਿਸੀ ਪਰੋਖ ਪਦਾਰਥ
ਕੋ ਪਰਤਯਖ ਕਰਨੇ ਕੇ ਪ੍ਰਸਨੋ ਮੇ ਜਦਿ ਪ੍ਰਥਮ ਘਰਮੇ
ਪੜੇ ਤੋ ਸਰੇਸਟ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸੁਭਸੇ ਸੁਖ ਪੂਰਬਕ ਸੀਘ੍ਰ
ਕਾਰਜ ਸਿਧਿ ਕਹੈ ਔਰ ਅਸੁਭ ਸੇ ਕਠਿਨਤਾ ਔਰ ਬਿ
ਲੰਬ ਸੇ ਕਾਰਜ ਸਿਧਿ ਕਹੈ ॥

ਮੁਨ ਕਲਬੋ ਮੇ ਸੁਭ ਦੋਹੈ ਔਰ ਦੋਹੀ ਸਕਲੇ ਅਸੁ

ਭ ਹੈ ਦੋਨੋ ਸੁਭ ਏਹ ਹੈ : : ਅਸੁਭ ਦੋਨੋ ਏਹ ਹੈ
= : ਮੁਨਕਲਬ ਸਕਲੇ ਸਨਾਨ ਔਰ ਚਕ੍ਰਮਨ
ਔਰ ਬਿਲਾਸ ਖੇਲ ਕੇ ਪਰਸਨੋ ਮੇ ਜਦ ਪਰਥਮ ਘਰ
ਮੇ ਪੜੇ ਤੋ ਸਰੇਸਟ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸੁਭਸੇ ਸੁਭ ਫਲ ਸੀਘ੍ਰ
ਕਹੈ ਔਰ ਅਸੁਭ ਮੇ ਬਿਲੰਬ ਸੇ ॥

ਸਾਬਤ ਸ਼ਕਲੋਂ ਮੇ ਭੀ ਦੋ ਸੁਭ ਔਰ ਦੋ ਅਸੁਭ
ਹੈ ਸੁਭ ਦੋਨੋ ਏਹ ਏਹ ਹੈ = : ਅਸੁਭ ਦੋਨੋ ਏਹ ਹੈ
= : ਸਾਬਤ ਸ਼ਕਲੇ ਇਸਥਿਰ ਕਾਰਜੋ ਕੇ ਪ੍ਰਸਨੋ
ਮੇ ਯਦਿ ਪਰਥਮ ਘਰ ਮੇ ਪੜੇ ਤੋ ਸਰੇਸਟ ਹੈ ਪਰੰਤੂ

ਸੁਭ ਸੇ ਸੀਘਰ ਔਰ ਸੁਭ ਫਲ ਕੀ ਪਰਾਪਤੀ ਕਹੇ
ਔਰ ਅਸੁਭ ਸੇ ਬਿਲੰਬ ਔਰ ਕਠਿਨਤਾ ਸੇ ਕਹੇ॥

ਧਾਤੁ ਮੂਲ ਜੀਵਾ:

੨੨	੨੧	੨੦	੧੯	੧੮	੧੭	੧੬	੧੫	੧੪	੧੩	੧੨	੧੧	੧੦	੯	੮	੭	੬	੫	੪	੩	੨	੧
ਵਿਧ	ਅੰਗ	ਵਿਧ	ਅੰਗ	ਵਿਧ	ਅੰਗ	ਵਿਧ	ਅੰਗ	ਵਿਧ	ਅੰਗ	ਵਿਧ	ਅੰਗ	ਵਿਧ	ਅੰਗ	ਵਿਧ	ਅੰਗ	ਵਿਧ	ਅੰਗ	ਵਿਧ	ਅੰਗ	ਵਿਧ	ਅੰਗ

ਇਨਕਾਂ ਕਾ ਕਾਮ ਮੂਕ ਪਰਸ਼ਨ ਮੇਂ ਵਾ ਮੁਸਟੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮੇਂ ਪੜੇਗਾ॥

ਯਦਿ ਤਨਿ ਭਾਵ ਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇਖਨਾ ਹੋ ਤੋ ਦਾਇਰੇ
ਸਕੁਨ ਕੇ ਕਰਮਾਨੁਸਾਰ ਪਰਥਮ ਘਰ ਕੋ ਦੇਖੋ ਦੁਖ
ਸੁਖ ਰੋਗ ਤਬਾ ਮੂਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਔਰ ਕਾਰਯੋਂ ਕੇ ਆਰੰਭ
ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਤਨੁ ਭਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ਹੈ ਸਭ ਬਾਤੇ ਪਰਥਮ
ਘਰ ਸੇ ਦੇਖਨੀ ਚਾਹੀਏ॥

ਯਦਿ ਧਨ ਭਾਵ ਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇਖਨਾ ਹੋ ਤੋ ਪ੍ਰਸ਼ਤਾਰ
ਕੇ ਦਿਵਤੀਯ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ਕਰਯ ਬਿਕਰਯ ਦੇਨਾ
ਲੇਨਾ ਧਨੀ ਬਰਧਨ ਪਰੋਖ ਸੇ ਕਿਸੀ ਬਾਤ ਕਾ ਪਤਾ

ਖ ਹੋਨਾ ਭਿਠੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਕਾ ਆਨਾ ਖੇਤੀ ਤਥਾ ਬਿਪਾਰ
ਔਰ ਦਾਤੀਤ ਕਾਰਪੰਨ ਵੇਰ ਕਿਸੀਕੇ ਪਾਸ ਧਨਾਇ
ਨਿਧਿ ਕਾ ਰਖਨਾ ਛੋਟੇ ਬਾਲਕ ਤਥਾ ਹਾਨਿ ਲਾਭ ਇ
ਤਜਾਇ ਕਾਰਜੋ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਧਨ ਭਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ਹੈ ਦਿ
ਵਤੀਯ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ॥ ੩ ॥

ਯਾਦਿ ਸਹਜ ਭਾਵ ਕਾ ਪ੍ਰਸਨ ਦੇਖਨਾ ਹੋ ਤੋ ਤੀਤੀ
ਯ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ਭਾਈ ਬਹਿਨ ਤਥਾ ਰਾਜਾ ਔਰ ਸਮੀ
ਪੀ ਸਵਰਣ ਚਾਂਦੀ ਸੁਪਾਨ ਵਿਚਾਰ ਭਿਤ੍ਰਯ ਯਾ ਮਾਂਤਾ
ਔਰ ਦਾਈ ਬਿਦਯਾ ਮਿਤਰ ਹਾਨਿ ਇਤਯਾਦਿ ਕਾ

ਸੰਬੰਧ ਸਹਜ ਭਾਵ ਸੇ ਹੈ ਤਿਤੀਯ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ॥ ੪॥
ਯਦਿ ਸੂਹਿਰਦ ਭਾਵ ਕਾ ਪ੍ਰਸਨ ਦੇਖਨਾ ਚਾਹੋ ਤੋ
ਚਤੁਰਥ ਘਰ ਕੋ ਦੇਖੋ ॥ ੧॥ ਤਾ, ਸੁਖ, ਬੰਨ, ਉਪਬੰਨ,
ਹਾਟ, ਗ੍ਰਿਹ ਖੂਪ, ਤੜਾਗ, ਬਿਦਯਾਰੰਭ, ਦਵਾਹੁ ਮਾ
ਧਨ, ਬਿਛਾਰੋਪ, ਖੇਤੀ, ਬੀਜ ਡਾਲਨਾ, ਕਿਲਾ, ਕੋਟ
ਭੂਕੰਪ, ਇਤਾਯਦ ਪ੍ਰਸਨੋ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਸੂਹਿਰਦ ਭਾਵ ਕੋ
ਸਾਥ ਹੈ ਚੌਥੇ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ॥ ੫ ॥

ਯਦਿ ਸੁਤ ਭਾਵ ਕਾ ਪ੍ਰਸਨ ਦੇਖਨਾ ਹੋ ਤੋ ਪੰਚਮ
ਭਾਵ ਕੋ ਦੇਖੋ। ਸੰਤਤਿ, ਪਰਮ ਮਿਤ੍ਰ ਅਰਥਾਤ ਮਾਸੂਕ

ਸਿਰੋਪਾਵ, ਸੋਗਾਤ, ਸਮਾਚਾਰ, ਚਿਠੀ, ਖਾਂਨ ਪਾਨ, ਅ
ਲਾਹਦ, ਖੇਲ, ਤਮਾਸ਼ਾ, ਮਲੁਜੁਧ, ਆਤਿਥਯਾ, ਸਾਸ
ਤਰ, ਅਸਤਰ, ਬਾਬਾਨ ਬਿਦਯਾ, ਦਯੂਤ, ਕਿਸੀ ਕੀ
ਸਹਾਯਤਾ ਕਰਨੀ ਕਰਾਨੀ, ਨਦੀਨ ਬਸਤਰ ਧਾਰਣ,
ਨਵੀਨ ਮਦਿਰਾ ਕਾ ਪਾਨ, ਇਤਯਾਦਿ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਸੁਤ
ਭਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ਹੈ ਪੰਚਮ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖਨੇ ਚਾਹੀਏ ॥੫॥

॥੬॥ ਯਦਿ ਰਿਪ ਭਾਵਕਾ ਘਰਸਨ ਦੇ ਖਨਾ ਹੋ
ਤੋ ਖਸਟ ਘਰ ਕੇ ਦੇਖੋ । ਸਤਰ, ਰੋਗ, ਦੁਖ, ਕਾਰਾਚਾ
ਰ, ਕਲੰਕ ਲਗਨਾ ਵਾ ਲਗਾਨ, ਪਰਭ੍ਰਿਤਯ ਕਾ

ਬੇਰਨਾ, ਛੋਟਾ ਰੋਪਾਯਾ ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀ, ਛਿਪੀ ਹੂਈ ਬਸਤੂ
ਦੇਰੀ ਸਿਖਯ, ਚਿੰਤਾ ਸ਼ੋਕ, ਟੋਨਾ, ਯੰਤਰ, ਮੰਤਰ, ਨੌਕ
ਰੀ, ਬ੍ਰਿਧੋ ਕੀ ਸੇਵਾ, ਸੋਨਾ ਗਰਭ, ਮੰਦ ਕਰਮੋ ਕਾ ਕ
ਰਨਾ ਵਾ ਜਾਨਨਾ, ਹਿੰਸਾਘਾਤ, ਇਤਯਾਦਿ ਸਬ ਖਸਟ
ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ॥ ੬ ॥ ੨ । ਯਦਿ ਜਾਯਾ ਭਾਵਕੇ ਪ੍ਰਸਨ
ਦੇਖਨੇ ਹੋ ਤੋ ਸਪਤਮ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ, ਬਿਬਾਹ
ਪਰੋਖ ਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਤ, ਸਮਰਘ ਮਹਰਘ ਸਵਗੋਤਰ,
ਸਾਂਝੀ ਸਮੀਪ ਕੀ ਜਾਤਰਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਭਾਗ
ਗਿਆ ਹੋ ਚੋਰ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨਾ ਕੋਤੀ ਬਕੀਲ ਬਨਾਨਾ

ਅਖੇਰ ਬਿਰੋਧ ਮੁਕਦਮੇ ਕਾ ਉਚਯਸ ਇਤਯਾਦਿ ਸਵ
ਸਪਟਮ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖਨੇ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ੭ ॥

॥ ੮ ॥ ਯਦਿ ਮ੍ਰਿਤਯੂ ਭਾਵ ਕਾ ਪਰਸਨ ਦੇਖਨਾ
ਹੋ ਤੇ ਅਸ਼ਟਮ ਭਾਵ ਕੋ ਦੇਖੋ ॥ ਮਰਿਤਯੂ ਭਯ ਰੋਗ
ਸਵਾਮਿਤਰ ਭਾਗੀ ਹੂਈ ਇਸਤੀ ਰਿਣ ਦੇਨਾ ਲੇਨਾ
ਭਯ ਬਿਘਾਤ ਅਗਨਿ ਦਾਹ ਜਲਮੇ ਡੂਬਨਾ ਖੂਧਾ ਪਿ
ਪਾਸਾ ਇਤਯਾਦਿ ਕੋ ਖਸਟਮ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ॥ ੮ ॥

॥ ੯ ॥ ਯਦਿ ਧਰਮ ਭਾਵ ਕਾ ਪ੍ਰਸਨ ਹੋ ਤੇ ਨਵਮ
ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ। ਦੂਰ ਕੀ ਯਾਤਰਾ ਭਾਗੀ ਬਿਦਯਾ ਕੀ

ਪਰਾਪਤ ਸੋਹੀਦ ਪਰਤਗਯਾ ਵਾਚਾਬੰਦ ਭਾਗਯ ਅ'
ਗਾਮਾ ਰਸਾਯਣ ਵਿਦਯਾ ਸਵਰਗ ਨਰਕ ਮੋਖ ਈਸਰ
ਜੀਵ ਤੀਰਥ ਬਰਤ ਇਤਯਾਦਿ ਸਭਕੋ ਨਵਮ ਪਰ ਸੇ
ਦੇਖੋ ॥

॥ ੧੦ ॥ ਜਦਿ ਕਰਮ ਭਾਵ ਕਾ ਪ੍ਰਸਨ ਹੋ ਤੇ ਦ
ਸਮ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ਪਿਤਾਭਾਗਯ ਪਰਬਿਰਤੀ ਅਭਯਾਸ
ਮਾਨਪਰਾਕਲਟਾ ਰਾਜ ਦਵਾਰ ਅਕਾਸ ਬੈਰਯ ਗਾਰੂ
ਕਾਰਜ ਰੰਭ ਬਰਖਾ ਵਹਿਲਸੇਵਾ ਇਤਯਾਦਿਕੋ ਦਸਮ
ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ॥ ੧੦ ॥

॥ ੧੧ ॥ ਯਦਿ ਲਾਭ ਭਾਵ ਕਾ ਪਰਸਨ ਦੇਖਨ
ਹੋ ਤੋ ਏਕਾਦਸ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ਆਸਾ ਪਰਤਖ ਰਾਜ
ਕਾ ਕੋਖ ਰਾਜ ਮੰਤਰ ਧਨੀ ਪੰਚ ਮਹੰਤ ਵਾਢੀ ਲੋਨ
ਦੇਨਾ ਜਾਗੀਰ ਇਤਯਾਦ ਕੇ ਏਕਾਦਸ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ਯੇ
ਪੂਰਬੋਕਤ ਬਿਵਹਾਰ ਚਤੁਰਥ ਘਰ ਕੇ ਸਾਥ ਭੀ ਸੰਬੰਧ
ਰਖਤੇ ਹੈਂ ॥ ੧੧ ॥

॥ ੧੨ ॥ ਯਦਿ ਬਜਯ ਭਾਵ ਕਾ ਪਰਸਨ ਦੇਖਨਾ
ਹੋਵੇ ਤੋ ਦਵਾਦਸ ਘਰ ਸੇ ਦੇਖੋ ਬਜਯ ਸਤਰੁ ਬੰਧੁਅ
ਬਡਾ ਚੋਪਾਯਾ ਪਸੁ ਪੁਰਾਨਾਰੋਗ ਰਾਜ ਰੋਗ ਏਕ ਅਸ

ਬਾਨ ਸੇ ਦੂਸਰੇ ਅਸਥਾਨ ਕੋ ਜਾਨਾ ਬਦਲੀ ਹੋਨਾ ਇ
ਤਯਾਦਿਸ਼ਵ ਦੁਆਦਸ ਭਾਵ ਸੇ ਬਚਾਰੇ ਤੇਰਹ ਚੰਦਹ
ਪੰਦਰਹ ਔਰ ਸੋਲਹ ਏਹ ਚਾਰ ਘਰ ਅਨਯ ਕਾਮੇ ਕੇ
ਨਿਮਿਤ ਹੈ ਪੂਰਬੋਕਤ ਸਵ ਪਰਸਨ ਬਾਰ ਘਰ ਪਰਯੰ
ਤ ਹੀ ਦੇਖਨੇ ਚਾਹੀਏ ॥ ੧੨ ॥

ਅਥ ਸਕਲੇ ਰੇ ਸਰੂਪ ਔਰ ਅਸਥਾਨ ਔਰ ਜਾਤਿ
ਕਥਨ ਹੋਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਚੋਰ ਪ੍ਰਸਨੋ ਮੇ ਅਤਯੰਤ ਕਾਮ
ਦੇਤੀ ਹੈ ॥

ਰਮਲਗਯ ਇਨਕੋ ਅਵਸਥ ਕੰਠ ਕਰੇ

੨ ਮਧਯਕਾਯ ਦੀਰਘ ਸਿਰ ਗੋਲਮੁਖ ਰੋਮ ਅ
ਤਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਡੀ ਗਰੀਵਾ ਦੀਰਘਉਦਰ ਕਟਾ ਹੂਆ
ਐਸਟ ਅੰਰਥਾਤਰ ਹੇਠ ਬੁਲ ਲਾਲ ਬਰਟ ਭਿਕੁਟੀ

ਕਰੋਧੀ ॥
 ≡ ਲੰਬਾ ਦੇਹ ਦੀਰਘ ਸਮਸਟ ਬੁਧਿਮਾਨ ਯਾਵਨੀ
 ਬੁਧਿਮਾਨ ਯਾਵਨੀ ਬਿਦਯਾ ਕਾ ਬੇਤਾ ਚਿਤਰ ਲੇਖਕ
 ਦੀਰਘ ਸਿਰ ਗੋਧੂਮ ਬਰਣ ਨੇਤਰ ਕਾਲੇ ਬਹੁਤ ਮਿ
 ਲਾਪੀ ਬਡੇ ਸਬਦ ਵਾਲਾ ਉਤਮ ਬੇਡੇ ਨਾਕ ਵਾਲਾ

ਦਾਂਤ ਬਡੇ ਦੇਹ ਪਰ ਫੋੜਾ ਵਾ ਫੋੜੇ ਕਾ ਦਾਗ ॥

ਮਧਯਕਾਯ ਦੁਰਬਲ ਗੋਲ ਮੁਖ ਸਮਸਰ ਰਹਿਤ
ਸੁੰਦਰ ਕਾਲੇ ਨੇਤਰ ਤਿਰਛੀ ਭਰਿਕਟੀ ਬਾਂਈ ਆਖ
ਕਾਂਟੀ ਅਥਵਾ ਦਹਿਟੀ ਪਰ ਕੋਈ ਦਾਗ ਮਦਯਾਪ
ਵਾ ਮਦਯਕਾ ਬਿਕ੍ਰੇਤ ਠਠਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬਾਲ ਭੂਰੇ
ਸੇ ਸੁਅਲਤ ਸੰਤਾਨ ॥

ਛੋਟਾ ਦੇਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਰਣ ਬਿੜਾਲ ਨਜਨ
ਸਿਰ ਛੋਟਾ ਗੋਲ ਮੁਖ ਬਡਾ ਦਾਂਤ ਛੋਟੇ ਪੇਟ ਬਡਾ ਸ
ਮਸਟ ਬਹੁਤ ਨੀਚੇ ਕੀ ਟੰਗ ਲੰਬੀ ਪੈਰ ਛੋਟੇ ਸਿਰ

ਦਾ ਪੇਟ ਪਰ ਸਸਤਰ ਕੇ ਘਾਵ ਕਾਨ ਛੇਦੇ ਹੁਏ

ਮਧਯਕਾਯ ਭਾਰੀ ਗੋਲ ਮੁਖ ਸਿਰ ਵਡਾ ਕ
ਲਾ ਰੰਗ ਹੋਠ ਮੋਟੇ ਮੁਖ ਵਾ ਦਹਿਨੇ ਪੈਰ ਪਰ ਚਿੰਨ
ਨੀਚੇ ਕਾ ਧੜ ਬਡਾ ਬਜਭਚਾਰੀ ਕ੍ਰੁਰਾਤਮਾ ਨਾਕ ਵਾ
ਪੈਰਮੋਕੋਈਦੋਖ ਲੰਗੜਾ ਬਿਧ ਲੰਬਾ ਦੇਹ ਹਿੰਸਕ
ਬਿਘਾਤਕ ਚੋਰ ਪਰਪੁਤ੍ਰ ਲੜਾਕਾ ਮੁਖ ਪਰ ਸਸਤਰ
ਕਾ ਘਾਵ ਚੇਚਕ ਮੁਖ ਦਾਂਤ ਕਾਲ ਵਾ ਦੋਖੀ ਰਪੜਾਸੀ
ਦੁਤ ॥

ਸਬੂਲ ਦੇਹ ਗੋਲ ਸਿਰ ਸਵੇਤ ਵਾ ਗੋਰ ਬੇ

ਸਾਲ ਨੇਤਰ ਵਾਹਿਨੇ ਕੁਚ ਪਰ ਚਿੰਨ ਅਥਵਾ ਪੇਟ ਪ੍ਰ
 ਚਿੰਨ ਵਾ ਮਸਾ ਸੁਏਤ ਨੁਸਟਾ ਭਾ ਛੀਤਕੇ ਚਿੰਨ ਦੇਹ
 ਪਰ ਕੰਠ ਛਾ ਕਟਿ ਸੇ ਚਿੰਨ ॥

ਦੀਰਘਕਾਜ ਵਾ ਮਧਕਾਜ ਪੀਤਬਰਣ ਵਾ
 ਗੁਰਮੰਤਰੁ ਪੁਰਖਾ ਰਖੀ ਸਿਰ ਛੋਟਾ ਜੁਵਾ ਪਤਲੀ
 ਗਰੀਵਾ ਸਿਰ ਪਰ ਚਿੰਨ ॥ ਇਸਤੀ ਲੰਬਾ ਕਦ ਗੋਲ
 ਮੁਖ ਲੰਬੀ ਉਚੀ ਜਨਾਕ ਭੂਰੇ ਕੇਸ ਸਿਰ ਛਾਤੀ ਬਡੀ
 ਕਟੀ ਸੁਖਮ ਸੁੰਦਰ ਮੁਖ ਮੁਖ ਵਾ ਪੈਰ ਪਰ ਚਿੰਨ ॥

(ਸਭੇ ਲੇਖਕੀ ਭਾਗਿ ਨ ਦੂਜੀ ਪੋਥੀ)